

Sfinansowano ze środków  
Fundacji PKO Banku Polskiego w ramach  
projektu „Bezpieczna Polska Lokalnie”.  
Działaj Lokalnie jest Programem Polsko-  
Amerykańskiej Fundacji Wolności realizowanym  
przez Akademię Rozwoju Filantropii w Polsce.



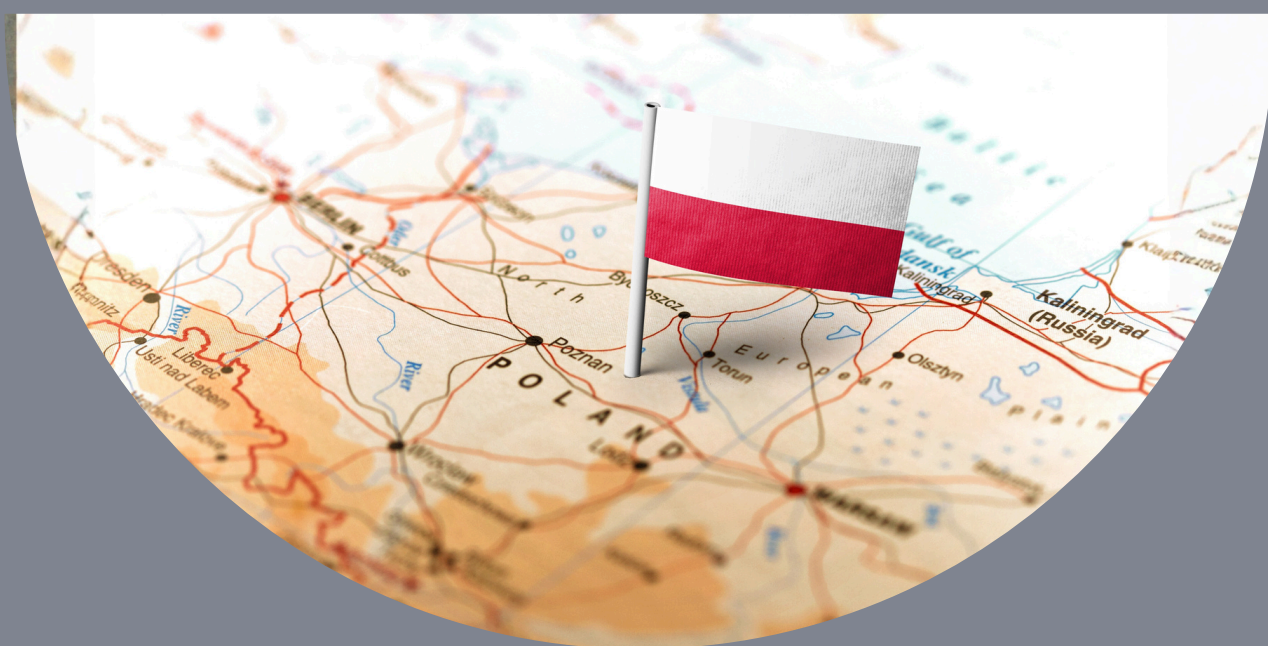
AKADEMIA ROZWOJU  
FILANTROPII W POLSCE

# Raport

podsumowujący warsztaty:

„Bezpieczna Polska lokalnie.

Od zagrożeń do działań - badamy potrzeby,  
szkolimy liderów i budujemy odporność  
społeczności lokalnych.”



Autorzy:

Tomasz Schimanek,

Paweł Łukasiak,

Stanisław Głąbski

Warszawa, 12/2025

# Spis treści:

Wprowadzenie	3
1. Co składa się na społeczną odporność wspólnot lokalnych?	5
2. Co powinny zrobić wspólnoty lokalne, aby osiągnąć odporność społeczną?	6
3. Co mogą robić organizacje pozarządowe dla wzmocnienia odporności swoich wspólnot lokalnych?	7
Ankieta	8
Podsumowanie	10
Wnioski	12
Rekomendacje dla organizacji pozarządowych	13
Podziękowanie	15

# Wprowadzenie ↙

W listopadzie i grudniu 2025 r. zrealizowano **cykl 10 warsztatów „Bezpieczna Polska lokalnie. Od zagrożeń do działań - badamy potrzeby, szkolimy liderów i budujemy odporność społeczności lokalnych”**. Były to w ostatnim czasie jedne z największych konsultacji społecznych w kraju, poświęconych tej tematyce. Spotkania przeprowadziła Fundacja PKO Banku Polskiego, a ich współorganizatorem była Akademia Rozwoju Filantropii w Polsce - realizator programu „Działaj Lokalnie” Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności - we współpracy z Ośrodkami Działaj Lokalnie.

Celem spotkań było:

- zwrócenie uwagi organizacji pozarządowych na kwestię odporności społecznej wspólnot lokalnych oraz wyjaśnienie, jak ją rozumieć i jakie ma znaczenie dla mieszkańców,
- zebranie od uczestników informacji i opinii na temat praktycznych aspektów i wyzwań budowania odporności społecznej wspólnot lokalnych oraz roli organizacji we wzmacnianiu odporności społecznej na poziomie lokalnym,
- wymiana doświadczeń pomiędzy wieloma organizacjami uczestniczącymi w spotkaniach na temat praktyki budowania odporności w lokalnych społecznościach.

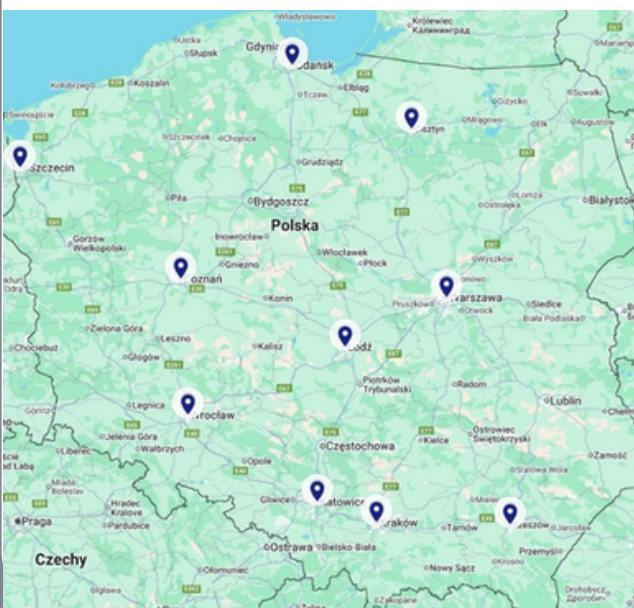
W przygotowanie warsztatów włączyły się organizacje pozarządowe, należące do Sieci Ośrodków Działaj Lokalnie.

Spotkania składały się z: wystąpienia przedstawicieli Fundacji PKO Banku Polskiego, prezentacji „Społeczna odporność wspólnot lokalnych” oraz z warsztatów w formule world café.

Wydarzenie w Warszawie zostało wzbogacone o dodatkowy element w postaci krótkich wystąpień wykonanych przez przedstawicieli organizacji, które zostały poświęcone podejmowanym przez nie inicjatywom na rzecz budowania odporności społecznej.

Wydarzenia odbyły się w 10 następujących lokalizacjach: Warszawa, Gdańsk, Tomaszowice k. Krakowa, Wrocław, Poznań, Rzeszów, Łódź, Katowice, Mierzyn k. Szczecina, Olsztyn.

Obok: mapa lokalizacji warsztatów.



### Warsztaty w Warszawie, 7.11.2025 r.



Spotkania prowadzili trenerzy:

- **Dariusz Bobak**  
(Fundacja Folkowisko),
- **Dorota Goetz**  
(Lokalna Grupa Działania  
Partnerstwo Ducha Gór),
- **Paweł Łukasiak**  
(Akademia Rozwoju Filantropii  
w Polsce),
- **Tomasz Schimanek**  
(ekspert ds. organizacji  
pozarządowych i programów  
społecznych).

### Warsztaty w Katowicach, 11.12.2025 r.



W warsztatach wzięło udział ponad 250 os., byli to przedstawiciele lokalnych organizacji pozarządowych (w tym m.in. ochotnicze straże pożarne, harcerze, oddziały PCK, koła gospodyń wiejskich), a także samorządowcy odpowiedzialni za współpracę z organizacjami.

Uczestnicy warsztatów zostali podzieleni na 3 stoliki, do których przypisano następujące zagadnienia:

1. Co się składa na społeczną odporność wspólnot lokalnych?
2. Co powinny zrobić wspólnoty lokalne, aby osiągnąć odporność społeczną?
3. Co mogą robić organizacje pozarządowe dla wzmocnienia społecznej odporności swoich wspólnot lokalnych?

W dalszej części raportu omawiamy elementy społecznej odporności wspólnot lokalnych, wskazywane przez uczestników.

# 1. Co składa się na społeczną odporność wspólnot lokalnych?

## A) LUDZIE I KOMPETENCJE INTERPERSONALNE:

- zaufanie, silne relacje, wzajemny szacunek (zarówno między mieszkańcami, jak i względem instytucji publicznych,
- wrażliwość i empatia wobec potrzeb innych,
- poczucie wspólnoty i lokalna tożsamość,
- poczucie sprawczości mieszkańców,
- dbałość o dobrostan: zdrowie psychiczne, poczucie bezpieczeństwa i komfortu,

## B) PRAKTYCZNE UMIEJĘTNOŚCI:

- indywidualnego przygotowania własnego domu, ewakuacji, zachowania się w sytuacji zagrożenia,
- udzielania pierwszej pomocy,
- przygotowania miejsca schronienia,
- organizacji punktów wsparcia,
- znajomość odpowiednich procedur i przepisów,

## C) LIDERZY I STRUKTURY:

- silni lokalni liderzy, formalni i nieformalni, otwarci na współpracę,
- jasny podział obowiązków i odpowiedzialności,
- sprawne instytucje, działające blisko mieszkańców,
- silne organizacje pozarządowe, które potrafią aktywizować społeczność,

## D) WSPÓŁPRACA:

- świadomość wspólnego celu, jakim jest bezpieczeństwo,

- integracja mieszkańców, w tym międzypokoleniowa,
- partnerstwa lokalne: współpraca mieszkańców, NGO, samorządu, przedsiębiorców, parafii,
- stałe utrzymywanie relacji między mieszkańcami i organizacjami,
- dbałość o zdrowie fizyczne mieszkańców oraz ich bezpieczeństwo ekonomiczne
- umiejętność elastycznego reagowania na zmieniające się okoliczności,
- poczucie współodpowiedzialności za własną społeczność i za wszystkich jej członków,
- połączenie odporności indywidualnej (każdy wie co robić) z odpornością zbiorową (wszyscy wiemy jak działać razem).

## E) KOMUNIKACJA:

- sprawne i zróżnicowane kanały komunikacji (media społecznościowe, tablice, newslettery, komunikacja szeptana),
- dostęp do wiarygodnych informacji, walka z dezinformacją,
- stały dialog ze społecznością, rozpoznawanie potrzeb i aktywne angażowanie mieszkańców,

## F) ZASOBY I INFRASTRUKTURA:

- wiedza o lokalnych zasobach ludzkich, rzeczowych i finansowych,
- przygotowana infrastruktura lokalna, magazyny kryzysowe, sprzęt,
- środki transportu możliwe do wykorzystania w razie kryzysu,

## 2. Co powinny zrobić wspólnoty lokalne, aby osiągnąć odporność społeczną?

### **A) BUDOWANIE RELACJI I ZAUFANIA, WZMACNIANIE LOKALNEJ TOŻSAMOŚCI:**

- regularne spotkania i wspólne działania,
- wzmacnianie poczucia wspólnoty i przynależności przez tworzenie lokalnych rytuałów,

### **B) INTEGRACJA I AKTYWIZACJA SPOŁECZNOŚCI:**

- działania międzypokoleniowe,
- wolontariat,
- wsparcie słabszych grup: seniorzy, osoby niepełnosprawne, wykluczone społecznie,

### **C) EDUKACJA I PRZYGOTOWANIE PRAKTYCZNE:**

- wymiana doświadczeń i uczenie się od innych organizacji,
- szkolenia z pierwszej pomocy,
- gry symulacyjne, treningi ewakuacyjne,

### **D) WSPIERANIE ODPORNOŚCI PSYCHICZNEJ:**

- edukacja w zakresie radzenia sobie z kryzysem,
- trening empatii,

### **E) SAMOORGANIZACJA I PLANOWANIE:**

- identyfikacja liderów i grup inicjatywnych (w tym określenie ich kompetencji),
- szkolenie liderów,
- mapowanie zasobów,
- tworzenie jasnych zasad i schematów reagowania, które można wykorzystać w kryzysie,
- przygotowania do kryzysu, tworzenie planów awaryjnych i scenariuszy działań,
- długofalowe planowanie działań, wyciąganie wniosków i monitorowanie efektów

### **F) PRZYGOTOWANIE ZASOBÓW:**

- wyznaczenie bezpiecznych miejsc oraz przestrzeni do magazynowania,
- zgromadzenie sprzętu i materiałów niezbędnych w sytuacji zagrożenia,

### **G) KOMUNIKACJA:**

- ustalenie alternatywnych środków komunikacji na czas kryzysu,
- przeciwdziałanie dezinformacji i toksycznym jednostkom w sieci i społeczności lokalnej,

### 3. Co mogą robić organizacje pozarządowe dla wzmocnienia odporności swoich wspólnot lokalnych?

#### A) WSPIERANIE I AKTYWIZACJA SPOŁECZNOŚCI:

- organizacja szkoleń, warsztatów,
- integracja mieszkańców, animacja życia lokalnego,
- tworzenie miejsc spotkań,
- wspieranie rozwoju wolontariatu,

#### B) KREOWANIE LIDERÓW I STRUKTUR WSPÓŁPRACY:

- identyfikacja lokalnych liderów,
- tworzenie sieci kontaktów, partnerstw, współpracy międzyinstytucjonalnej,

#### C) ROZPOZNANIE I ZARZĄDZANIE ZASOBAMI:

- mapowanie kompetencji mieszkańców, sprzętu, infrastruktury,
- prowadzenie magazynów kryzysowych,

#### D) WSPARCIE EDUKACYJNE I INFORMACYJNE:

- zaangażowanie przedstawicieli NGO jako edukatorów i animatorów, tworzących przestrzeń do wymiany doświadczeń,
- uczenie praktycznych mechanizmów reagowania: kursy pierwszej pomocy, instrukcje działania w kryzysie, tworzenie aplikacji pomocowych,

#### E) PRZYGOTOWANIE ZASOBÓW

- określenie miejsc, które będą pełniły rolę magazynów,
- organizacja zaplecza sprzętowego i materiałowego na wypadek sytuacji kryzysowych,

#### F) POZYSKIWANIE FUNDUSZY I PROMOCJA DZIAŁAŃ

- pozyskiwanie grantów i organizacja zbiórek na finansowanie inicjatyw lokalnych,

#### G) INTEGRACJA I WSPÓŁPRACA SAMORZĄDEM

- uzupełnianie działań administracji lokalnej,
- wspieranie planowania i podejmowania działań w trudnych sytuacjach,
- współpraca przy tworzeniu planów kryzysowych.

Warsztaty we Wrocławiu 26.11.2025 r.



# Ankieta

W grudniu 2025 r. do Ośrodków Działaj Lokalnie i ich grantobiorców rozesłano ankietę internetową dotyczącą odporności społecznej. W badaniu wzięło udział 47 osób. Uczestnicy odpowiedzieli na następujące pytania:

## **1. CO - WEDŁUG PANI/PANA - SKŁADA SIĘ NA SPOŁECZNĄ ODPORNOŚĆ WSPÓLNOTY LOKALNEJ?**

Respondenci postrzegają odporność społeczną jako złożony zasób oparty przede wszystkim na relacjach, zaufaniu i zdolności do współpracy. Wskazywali, że to właśnie jakość więzi społecznych oraz aktywność mieszkańców decydują o tym, czy wspólnota potrafi skutecznie reagować na kryzysy i zmiany. Odporność rozumiana jest więc nie jako stan, lecz jako proces ciągłego wzmacniania kapitału społecznego.

---

## **2. CO PANI/PANA ZDANIEM POWINNA ZROBIĆ WSPÓLNOTA LOKALNA, ABY OSIĄGNĄĆ ODPORNOŚĆ SPOŁECZNĄ?**

Udzielone odpowiedzi podkreślały znaczenie długofalowych, systematycznych działań, które angażują mieszkańców i wzmacniają ich poczucie sprawczości. Budowanie odporności społecznej wymaga tworzenia przestrzeni do dialogu, współdecydowania oraz rozwijania kompetencji lokalnych liderów. Respondenci zwracali uwagę, że tylko działania inkluzywne i oparte na współpracy przynoszą trwałe efekty.

---

## **3. CO – W PANI/PANA OPINII - MOGĄ ROBIĆ ORGANIZACJE POZARZĄDOWE DLA WZMACNIANIA SPOŁECZNEJ ODPORNOŚCI SWOICH WSPÓLNOT LOKALNYCH?**

Organizacje pozarządowe są postrzegane jako kluczowi aktorzy, którzy potrafią łączyć różne grupy interesariuszy i przekładać potrzeby lokalne na konkretne działania. Respondenci podkreślali ich elastyczność, zdolność do innowacji oraz umiejętność budowania zaufania w społecznościach. Wskazuje to na duży potencjał organizacji jako partnerów w realizacji przedsięwzięć o trwałym wpływie społecznym.

---

# Ankieta

## 4. JAKIE BARIERY MOGĄ UTRUDNIĄĆ WSPÓLNOTOM LOKALNYM BUDOWANIE ODPORNOŚCI SPOŁECZNEJ?

Wskazywane przez respondentów bariery mają charakter zarówno relacyjny, jak i strukturalny. Niski poziom zaufania, brak stabilnych zasobów oraz krótkoterminowe podejście do działań społecznych znacząco ograniczają skuteczność inicjatyw lokalnych. Jednocześnie z udzielonych odpowiedzi wynika, że bez długofalowego wsparcia finansowego i instytucjonalnego trudno jest utrzymać wypracowane efekty.

---

## 5. ODPORNOŚĆ SPOŁECZNA WSPÓLNOT LOKALNYCH JEST EFEKTEM WSPÓŁPRACY WIELU PODMIOTÓW. KTÓRY Z NICH MA – WEDŁUG PANI/PANA NAJWIĘKSZY WPŁYW NA ODPORNOŚĆ SPOŁECZNĄ WSPÓLNOTY LOKALNEJ?

Respondenci jednoznacznie podkreślali, że odporność społeczna nie jest odpowiedzialnością jednego sektora, lecz efektem współdziałania mieszkańców, liderów, instytucji publicznych, NGO oraz biznesu. Szczególnie istotna jest rola partnerstw międzysektorowych, które pozwalają łączyć zasoby, kompetencje i perspektywy. Takie podejście zwiększa skalę i trwałość oddziaływania podejmowanych inicjatyw.

---

Warsztaty w Łodzi, 10.12.2025



# Podsumowanie

Na podstawie wniosków z przeprowadzonych warsztatów, **odporność społeczną można określić jako ciągły proces, budowany poprzez codzienne działania, współpracę i świadome wzmacnianie potencjału wspólnoty lokalnej.** To także skomplikowany ekosystem składający się z ludzi, relacji, wiedzy, zasobów i mentalności.

Społeczna odporność wspólnot lokalnych opiera się przede wszystkim na ludziach i ich relacjach: zaufaniu, poczuciu wspólnoty, lokalnej tożsamości oraz sprawczości mieszkańców. Wspólnoty powinny również dbać o zdrowie fizyczne członków oraz bezpieczeństwo ekonomiczne, które są bazą dla jakiegokolwiek aktywności społecznej. Kluczowe znaczenie mają także kompetencje praktyczne (m.in. pierwsza pomoc, przygotowanie do kryzysu), a także sprawna komunikacja i higiena informacyjna, obecność formalnych i nieformalnych liderów oraz znajomość lokalnych zasobów i infrastruktury. Odporność nie jest możliwa bez współpracy między mieszkańcami, organizacjami pozarządowymi, samorządem i innymi instytucjami, a jej skuteczność wynika z połączenia odporności indywidualnej z działaniem zbiorowym. Organizacje pozarządowe zostały wskazane jako ważni animatorzy tego procesu – integrują społeczność, rozwijają kompetencje, wspierają liderów, mapują zasoby i uzupełniają działania administracji lokalnej. Ich rola to włączanie, inspirowanie, edukowanie, a przede wszystkim – umacnianie poczucia, że wspólnota sama potrafi osiągnąć założone cele.

**Podstawowym elementem niezbędnym do osiągnięcia odporności społecznej jest wiedza dotycząca potrzeb społeczności i jej poszczególnych członków.** Wśród zgłaszanych na warsztatach postulatów pojawiło się stworzenie jednej, ogólnodostępnej "mapy kompetencji i sprzętu", która połączyłaby wiedzę mieszkańców z zasobami lokalnych NGO. Ważne jest ponadto systematyczne budowanie relacji i zaufania pomiędzy mieszkańcami, integracja różnych grup społecznych (przy objęciu szczególną troską o grupy wrażliwe) oraz długofalowe, konsekwentne planowanie działań. Kluczowa jest również edukacja i przygotowanie praktyczne do kryzysów, wspieranie odporności psychicznej, rozwijanie samoorganizacji i wolontariat. Programy sukcesji liderów powinny być stałym elementem działania każdej organizacji, aby uniknąć potencjalnej utraty wiedzy i zasobów. Regularne ćwiczenie procedur i uczenie się na doświadczeniach innych to elementy, których także nie powinno zabraknąć w tym procesie. Trudnym, ale koniecznym wyzwaniem jest przejście od myślenia krótkoterminowego do planowania w dłuższej perspektywie (przynajmniej 5–10 – letniej).

➔ Sylwia, uczestniczka warsztatów w Warszawie:

Oczywiście w całej tej naszej opowieści było bardzo dużo o ludziach, w tym kontekście też mówiliśmy o takiej jasności ról, odpowiedzialności, jasno zdefiniowanym dobru wspólnym, wokół którego gromadzi się energia tych osób. To jest taki element, który jest niezbędny dla społecznej odporności. (...) Ale to jest też o takiej **elastyczności, zgodzie na to, że po prostu teraz działamy tak, więc może trzeba będzie zrobić krok do tyłu, krok do przodu, krok w bok, a może zupełnie wywrócić to nasze działanie.** W tym kontekście to umiejętność do eksperymentowania, podejmowania takich trudnych decyzji, które być może się okazały słuszne, ale może się też po prostu trzeba będzie z nich wycofać.

➔ Agnieszka, uczestniczka warsztatów w Olsztynie:

Musimy pamiętać, że **wśród społeczeństwa są też młodzi**, którzy czasami chcieliby pokazać jaką mają zdolność, ale nie wiedzą jak. My musimy wyłapać tych liderów, którzy też w czasie kryzysu mogą tworzyć grupy młodych - oni też będą działać, oni będą pomagać. Przyjdzie kryzys, tak jak była pandemia, była powódź, wojna. **Poszukujemy zawsze wolontariuszy, żeby było ich jak najwięcej.** (...) Musimy działać w porozumieniu z różnymi organizacjami, żeby wiedzieć, gdzie dotrzeć do społeczności. Tworzyć grupy tematyczno-pomocowe, czyli my jako wolontariusze różnych organizacji mamy swoje tematy, gdzie w różnych dziedzinach możemy edukować lokalną społeczność.

Warsztaty w Tomaszowicach k. Krakowa, 25.11.2025 r.



**Umiejętność budowania lokalnych partnerstw opartych na dobrowolnym zaangażowaniu obywateli (wolontariat) i dzieleniu się zasobami (filantropia), skierowanych jednocześnie na rzecz budowy dóbr wspólnych, jest kompetencją przyszłości.** Przy ograniczonym dostępie do wielu zasobów i występowaniu wielu potencjalnych zagrożeń, czy to naturalnych (epidemie, powódzie), czy antropogenicznych (wojny, pożary), tylko w partnerstwie organizacji, samorządów, przedsiębiorców i obywateli wspólnoty lokalne będą mogły poszukiwać skutecznych rozwiązań. Pojedynczo, samotnie żaden podmiot nie udźwignie ani odpowiedzialności, ani skutecznego rozwiązania lokalnych problemów. Kluczem do skutecznego działania w partnerstwie jest oczywiście orientacja na dobro wspólne.

---

Jednym z istotnych dóbr wspólnych w naszej teraźniejszości jest bezpieczeństwo. Trzeba jednakże podkreślić, że wolontariat i filantropia oraz powiązane z nimi kompetencje społeczne efektywnie można rozwijać tylko poprzez doświadczenie. I tylko w ten sposób, poprzez aktywne uczestnictwo obywateli w projektach społecznych, można budować odporność społeczną. Za każdą udaną akcją, w obliczu lokalnych zagrożeń, stała dobrowolna aktywność obywateli, dzielenie się zasobami i wspólny cel: pomóc komuś, kogoś lub coś uratować, ochronić. To jest podstawa, na której można rozwijać kolejne kompetencje, powiązane już profilaktyką, przeciwdziałaniem, lub pokonywaniem różnych zagrożeń. **Budowanie odporności społecznej wspólnot lokalnych wymaga więc wsparcia u samej podstawy społeczeństwa obywatelskiego jaką jest wolontariat i filantropia na rzecz dobra wspólnego – bezpiecznej społeczności lokalnej.**

---

**Efektywnym rozwiązaniem może być program grantowy wspierający aktywność obywateli na rzecz wspólnoty, powiązany z różnymi formami wymiany doświadczeń wśród liderów i liderów oraz szeroką komunikacją wśród mieszkańców.** W ten sposób możemy budować ekosystem wsparcia odporności społecznej wspólnot lokalnych dbając jednocześnie, aby miał on charakter włączający i oparty na zaufaniu oraz współpracy. Dobrym wstępem do budowy tego ekosystemu był cykl „Bezpieczna Polska lokalnie. Od zagrożeń do działań – badamy potrzeby, szkolimy liderów i budujemy odporność społeczności lokalnych” przeprowadzony we współpracy z Ośrodkami Działaj Lokalnie. To właśnie między innymi ich doświadczenie we wspieraniu aktywności obywatelskiej, dzieleniu się zasobami oraz w profilaktyce i przeciwdziałaniu zagrożeniom z ostatnich lat (epidemia COVID, kryzys migracyjny, powódź) sprawiło, że spotkania zakończyły się sukcesem i wypracowany został zbiór cennych rekomendacji, służących budowie ekosystemu wsparcia dla odporności społecznej wspólnot lokalnych.

# Rekomendacje dla organizacji pozarządowych

Cykl warsztatów umożliwił sformułowanie kilku rekomendacji dla organizacji pozarządowych, chcących realizować działania służące wzmocnieniu odporności społecznej wspólnot lokalnych:

## Rekomendacja 1

Mieszkanek i mieszkańcy wspólnot lokalnych coraz częściej uświadamiają sobie potrzebę współdziałania po to, by przygotować się na różnego rodzaju sytuacje kryzysowe. Wiedzą, że fundamentami tego współdziałania jest **wzajemne zaufanie i silne relacje międzyludzkie**. To idealne wręcz warunki do podejmowania działań służących budowaniu odporności społecznej, które powinny wykorzystać organizacje pozarządowe animując i organizując aktywność mieszkańców.

## Rekomendacja 2

Działania organizacji pozarządowych powinny koncentrować się przede wszystkim na:

- wzmocnieniu **kapitału społecznego** rozumianego jak sieć relacji opartych na zaufaniu oraz lokalnej filantropii i wolontariacie jako podstawowych składnikach odporności społecznej,
- wzmocnieniu **odporności psychicznej i fizycznej** mieszkanek i mieszkańców, które są fundamentem, na którym bazuje odporność całej wspólnoty,
- wzmocnieniu **wiedzy** mieszkanek i mieszkańców oraz ich **umiejętności dotyczących reagowania w sytuacjach kryzysowych**.

## Rekomendacja 3

Działania służące wzmocnieniu odporności społecznej będą skuteczne i umożliwią optymalne wykorzystanie dostępnych zasobów, jeżeli będą oparte na:

- rzetelnie **rozpoznanych lokalnych potrzebach i zasobach** w obszarze odporności społecznej,
- wspólnie opracowanym, długofalowym **planie** działań służących wzmocnieniu odporności społecznej wspólnoty lokalnej.

## Rekomendacja 4

Fundamentem zaufania i współdziałania są **wspólne wartości**, takie jak empatia, wzajemny szacunek czy solidarność społeczna, dlatego organizacje powinny upowszechniać je wśród mieszkańców społeczności lokalnej.

# Rekomendacje dla organizacji pozarządowych

## Rekomendacja 5

Organizacje powinny zadbać o sformułowanie **dobra wspólnego**, które jest ważne dla całej społeczności i za które każdy jej mieszkaniec powinien być współodpowiedzialny. Dobro wspólne może być bardzo użytecznym **motorem napędowym** do wspólnych działań ponad podziałami. W realizacji działań opartych na dobru wspólnym pomocna może być metoda animacji społeczności lokalnych na rzecz dobra wspólnego, która dostępna jest na stronie internetowej: [www.lokalnepartnerstwa.org.pl](http://www.lokalnepartnerstwa.org.pl)

## Rekomendacja 6

Skuteczne działania służące odporności społecznej wymagają współpracy mieszkańców, a również współpracy **różnych organizacji** obecnych w społeczności lokalnej oraz współdziałania obywateli ich organizacji **z instytucjami samorządowymi**, które odpowiadają za bezpieczeństwo wspólnot lokalnych.

## Rekomendacja 7

**W animowaniu i organizowaniu aktywności mieszkanki i mieszkańców na rzecz wzmocnienia odporności społecznej pomocne może być korzystanie z:**

- wiedzy i doświadczeń organizacji pozarządowych mających duże doświadczenie w aktywizowaniu mieszkańców i wspieraniu ich wspólnych działań, np. organizacji prowadzących Ośrodki Działaj Lokalnie, których lista dostępna jest na stronie internetowej: <https://dzialajlokalnie.pl>
- wiedzy i doświadczeń organizacji powołanych do działania w sytuacjach kryzysowych, na przykład ochotniczych straży pożarnych,
- możliwości wsparcia finansowego i szkoleniowego dotyczącego reagowania w sytuacjach kryzysowych oferowanych przez instytucje publiczne, np. urzędy gmin czy starostwa powiatowe,
- dostępnych, sprawdzonych kanałów informacji pomocnych w działaniach aktywizacyjnych i niezbędnych w sytuacjach kryzysowych, zarówno pośrednich, jak i bezpośrednich.

# Podziękowanie

Dziękujemy wszystkim uczestnikom za aktywny udział w warsztatach „Bezpieczna Polska lokalnie. Od zagrożeń do działań – badamy potrzeby, szkolimy liderów i budujemy odporność społeczności lokalnych.”

Podziękowania kierujemy również do Ośrodków Działaj Lokalnie, które wspierały organizacyjnie realizację poszczególnych spotkań:

- Fundacji Pokolenia,
- Stowarzyszenia Korona Północnego Krakowa,
- Stowarzyszenia LGD Dobra Widawa,
- Lokalnej Grupy Działania „Trakt Piastów”,
- Fundacji Fundusz Lokalny Ziemi Biłgorajskiej,
- Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „POLCENTRUM”,
- Związku Stowarzyszeń Centrum Aktywności,
- Fundacji Nauka Dla Środowiska
- Lokalnej Grupy Działania Stowarzyszenie „Południowa Warmia”.

Dziękujemy Fundacji PKO Banku Polskiego za jej zaangażowanie w temacie budowania odporności społecznej oraz współpracę przy organizacji przedsięwzięcia.

Warsztaty w Rzeszowie, 3.12.2025



---

## Akademia Rozwoju Filantropii w Polsce

ul. Marszałkowska 6/6

00-590 Warszawa

tel.: 22 622 01 22

[arfp@filantropia.org.pl](mailto:arfp@filantropia.org.pl)

[www.filantropia.org.pl](http://www.filantropia.org.pl)

 **AKADEMIA ROZWOJU  
FILANTROPII W POLSCE**